Олена ПОЛІЩУК
доктор філософії,
старший викладач кафедри психології
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини,
м. Умань

ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ВИКЛАДАЧАМ ТА КУРАТОРАМ АКАДЕМІЧНИХ ГРУП ЩОДО РОЗВИТКУ «SOFT SKILLS» У МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ

Формування особистісних та соціально значущих якостей студентів значним чином залежить від роботи куратора академічної групи та викладачів. Саме завдяки їм забезпечується гуманізація освітнього процесу в ЗВО та прищеплюються здобувачам необхідні соціальні навички. Все це відбувається шляхом:

- впровадження в навчальний процес інтерактивних форм і методів навчання (ділових, рольових ігор, дискусій, тренінгів, кейс-методу тощо);
- організації науково-методичних семінарів, в рамках яких проходять практичні заняття;
- проведенні студентських конференцій, майстер-класів, тематичних лекцій щодо виховання здорового способу життя, національно-патріотичних цінностей студентської молоді, міжособистісних стосунків у студентських групах тощо [2].

Вітчизняні та зарубіжні науковці переконані у тому, що формування «soft skills» може відбуватись лише за активної участі студентів в різних гуртках, спілках, громадських об’єднаннях, наукових товариствах, студентському самоврядуванні тощо. Саме ця діяльність допомагає їм не лише вдосконалювати комунікативні навички, але й навчає їх працювати в команді та брати відповідальність за власні рішення.

О. Дурманенко вважає, що основними завданнями виховної роботи у ЗВО є формування «soft skills» у майбутніх фахівців. З огляду на це, вона пропонує викладачам та кураторам академічних груп:

- виховувати здобувачів вищої освіти авторитетними, високоосвіченими людьми, носіями високої культури;

- створювати необхідні умови для вільного розвитку здобувачів вищої освіти шляхом залучення їх до різноманітних видів творчої діяльності (культурно-просвітницької, правоохоронної, науково-дослідної, технічної, громадської, оздоровчо-спортивної тощо);

- збагачувати естетичний досвід та розвивати художні здібності студентів завдяки їх участі у відродженні старих та створенні нових традицій регіону, міста, ЗВО, країни;

- формувати «Я-концепцію» студентів на основі їх самоосвіти, саморозвитку, самовиховання, самовдосконалення;

- пропагувати здоровий спосіб життя студентів та запобігати вживанню ними алкоголю, наркотиків тощо [1].

Аналіз наукових джерел з проблеми дослідження дозволив нам охарактеризувати наступні практичні поради викладачам з розвитку «soft skills» у майбутніх психологів:

Навички комунікації студентів-психологів можна розвивати в усній та письмовій формах. Необхідно заохочувати студентів брати активну участь у групових обговореннях і представляти групу. Вони повинні вміти виступати перед аудиторією та висловлювати свої ідеї.

Навички особистої ефективності – виховувати у студентів почуття обов'язку перед керівником та іншими членами групи за надане їм завдання, зобов'язати пояснювати причини невиконання завдання та шляхи виправлення ситуації.

Управлінські навички – заохочувати студентів до безкорисливої праці в групах. Кожен член групи повинен нести відповідальність за конкретну роботу або результат. Після закінчення групової роботи студенти мають

проаналізувати те, як вони сприяли роботі і чому вони заслуговують на свою оцінку.

Стратегічні навички – заохочувати до командної роботи та співпраці через групову роботу та призначати різних студентів для спільної роботи. Підкреслювати важливість довіри, цілісності, відповідальності та співпраці.

Критичне мислення – пропонувати студентам довгострокові, проблемні проєкти, які повинні бути завершені в межах встановлених термінів. Ці заходи стимулюватимуть їх до організації та фокусування, до вирішення виробничих проблем і самоконтролю.

Таким чином, викладачам та кураторам академічних груп варто використовувати такі різновиди діяльності, як: активна робота студентів над проєктами, максимальне залучення їх до безкорисливої праці в групах для закріплення у них професійних компетенцій та «soft skills».

Список використаних джерел

1. Кузменко Л. Навички XXI століття в контексті забезпечення якості професійної підготовки педагога. *Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка:* зб. наук. пр. Київський університет імені Бориса Грінченка. 2020. №34(2). С. 28–33.

2. Зайцева І. В. Soft skills – невід'ємні аспекти формування конкурентоспроможності студентів у XXI столітті. *Soft skills – невід'ємні аспекти формування конкурентоспроможності студентів у XXI столітті:* Тези доповідей міжвузівського науково-методичного семінару (м. Київ, 21.02.2020 р.). Київ, 2020. С. 34–37.

3. Кірдан О.Л., Кірдан О.П. Формування soft skills здобувачів вищої освіти в освітньому процесі закладу вищої освіти. *Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи: збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.* Умань. ВПЦ Візаві, 2021. 2 (6). С. 152–160.